

STRATEGIA DE PROTECȚIA MONUMENTELOR ISTORICE DIN JUDEȚUL HARGHITA

În județul Harghita există 740 de obiecte individuale, dintre care 205 aparțin categoriei A - monumente de importanță națională sau mondială. Județul Harghita dispune de un singur monument înscris în lista patrimoniului mondial UNESCO, biserica unitariană fortificată de la Dârjiu. 535 obiecte se încadrează în categoria B - monumentele de interes local.

Caracterizând patrimoniul construit al județului, nu atât castele și conace alcătuiesc masa definitorie a domeniului, cât structurile și imaginile de sat și peisaje culturale, conservate de sărăcie.

După tipologie, cea mai mare parte a monumentelor din județul Harghita se compune din ansamblul bisericilor cu clădirile anexe. Pe locul doi se află grupul gospodăriilor rurale care, la fel formează ansambluri, respectiv conacele și casele individuale din orașe. Urmează apoi marile clădiri publice și ansamblurile urbane. Șirul se încheie cu obiecte de istoria tehnicii și monumentele comemorative.

Cele mai multe biserici rurale dispun de fundamente din evul mediu timpuriu. Asemenea există ziduri de navă păstrate, elemente din piatră refoșite - sunt caracteristice pastoforiile din sec. XIV., sau picturile murale găsite in situ datând din sec. XV.

Gospodăriile rurale aparțin în mare parte secolului XIX, sunt elemente definitorii și autentice ale imaginii satelor, fiind de obicei întregite cu șure, porți, și creează ansambluri valoroase. Rareori sunt locuite, funcționează mai cu seamă drept case-muzee etnografice.

Categoria edificiilor mari se concretizează în monumente de vârf ca cetatea Mikó din Miercurea Ciuc (sec. XVII-XVIII) deși atipice, ele sunt rarități prominente. Există în schimb acele sedii administrative, judecătoria, tribunale, spitale, școli și alte clădiri publice din orașele principale care, datează majoritar din sec. XIX. Aceste clădiri suferă de lipsa cronică a întreținerii, totodată sunt obiectele emblematice ale imaginii orașului secuiesc, menținându-și importanța în timp.

Morile, pivele, porțile secuiești sunt elementele interesante ale regiunii. Porțile secuiești își trăiesc renașterea, popularitatea lor crește, exceptând unele exemple triste. Dintre monumentele tehnice, dovezile iscusinței țărănești, puține sunt funcționale, ele prezintă mai mult interes turistic, deseori sunt degradate.

Crucile și monumentele comemorative sunt icoane bine întreținute, folosința lor legată de importante evenimente fiind un lucru obișnuit.

OBIECTIVUL GENERAL AL STRATEGIEI

STRATEGIA TREBUIE SĂ FIE SALVARE DE VALORI PE TERMEN SCURT ȘI SALVGARDARE PE TERMEN LUNG. SE CERE O ACTIVITATE ORIENTATĂ SPRE VALORI, PROTEJAREA PATRIMONIULUI ESTE ÎN PRIMUL RÂND UN ACT CULTURAL JUSTIFICAT PRIN SINE, FIIND ÎN ATRIBUȚIA STATULUI PROTEJAREA INTEGRITĂȚII STATALE. TOTODATĂ, OBIECTIVUL TREBUIE SĂ FIE SUSTENABIL, PROTECȚIA MONUMENTELOR TREBUIE INTEGRAT ÎN PROGRAME SECȚIONALE.

OBIECTIVE STRATEGICE

1

Lărgirea cunoștințelor în materie, inventariere (cercetări arheologice și de istoria artei).

2

Definitivarea activității de salvare.

4

Integrarea în politica de dezvoltare și piața de muncă locală.

3

Prevenirea distrugerii, cultura întreținerii.

5

Identitate regională, de peisaj cultural, locală, destinație.

6

Formarea, susținerea parteneriatelor organizaționale (sinergie).

8

Discurs social, mediatizare, învățământ, formare scară de valori.

7

Eficientizarea cadrului juridic.

9

Formarea specialiștilor.

10

Creșterea calității vieții, asigurarea accesului la patrimoniu, creșterea participării societății.

1 Cunoștințe sistematizate, cercetare

CADASTRUL DE VALORI, BAZA DE CUNOȘTINȚE, RELEVEE ȘI REACTUALIZAREA LOR, TOATE CONTRIBUIE LA CREAREA BAZEI DE DATE A ACTIVITĂȚII DE PROTECȚIA MONUMENTELOR. TREBUIE SĂ FIE O ACTIVITATE PROGRAMATICĂ, CONSTANTĂ A STATULUI ȘI A ADMINISTRAȚIEI LOCALE. FINALITATEA PROGRAMELOR DE RELEVARE ȘI CARTARE ESTE PUG-UL, ADUS LA PUTERE DE LEGE LOCALĂ, TOTODATĂ CONȘTIENȚIZAREA, POPULARIZAREA, ÎMPREUNĂ CU SFERA CIVILĂ.

Construire bază de date

Actualizarea releveelor

Continuarea studiilor de ocrotirea imaginii satelor

Programe de cercetare (arheologie, istoria artei)

2 Salvare și salvagardare (întreținere, prevenire)

LEGEA TREBUIE SĂ SUSTINĂ INTERVENȚIILE URGENTE ÎN DOMENIUL PATRIMONIULUI, OBIECTIVUL ESTE OPRIREA EFICIENTĂ A DEGRADĂRII ȘI A DISTRUGERII, CA SĂ AVEM CE PROTEJA. SALVAREA SE FACE PARALEL CU DOCUMENTAREA.

ESTE IMPORTANTĂ REALIZAREA UNOR DEPOZITE PENTRU ÎNMAGAZINAREA SISTEMATICĂ A MATERIALELOR ȘI ELEMENTELOR VALOROASE AUTENTICE, ÎN VEDEREA REFOLOSIRII LOR ÎN REABILITĂRI.

Realizare fond de intervenții urgente

Mentținerea sistemelor de sprijinire anuală

Sistem de monitoring monumente

Depozitarea elementelor demolate refolosibile

Sursă foto: www.epitettorokseg.ro

PROGRAME STRATEGICE

3 Dezvoltare integrată, parteneriate, înfăptuirea sinergiilor, implantări în programe sustenabile, bursa monumentelor

STRATEGIA BUNĂ SE ÎMPLETEȘTE CU STRATEGIILE SECTORIALE, INTEGRÂNDU-SE ÎN PROGRAMELE ACESTORA, ASIGURÂND ASTFEL SUSTENABILITATEA. INTERESELE BISERICII, A ÎNVĂȚĂMÂNTULUI, A TURISMULUI ȘI A ECONOMIEI LOCALE CONVERG ÎN IDEEA SUSTENABILITĂȚII.

Înființare consiliu strategic intersectorial

Colaborare intersectorială (biserică-învățământ-cultură-turism-economie-social)

Colaborare armonioasă cu Direcția Județeană de Patrimoniu

Înserarea studiilor de ocrotirea imaginii satului în PUG-uri

Birou de specialitate al Consiliului Județean Harghita

4 Creșterea atrăcției

Construire de destinații turistice, culturale, religioase bazate pe monumente și zonele de influență ale acestora

CEA MAI EFICIENTĂ CALE DE PUNERE ÎN VALOARE ȘI SUSTINERE A MONUMENTULUI ESTE OBIECTIVUL TURISTIC, CULTURAL SAU RELIGIOS, ADICĂ DESTINAȚIA CONSTRUITĂ ÎNTOCMAI PE FONDUL MONUMENTULUI.

5 **Aplicarea cadrului juridic**

SE CERE ÎNĂSPRIREA JUDECĂRII DE
CĂTRE SOCIETATE A DISTRUGERILOR
PATRIMONIULUI,
A COMPONENTELOR SALE
ARTISTICE SAU A SITURILOR
ARHEOLOGICE, URMÂND CA ACESTE
FAPTE SĂ FIE CONSIDERATE
ATACURI ANTISOCIALE ASUPRA
INTEGRITĂȚII STATULUI, FIIND
NECESARĂ APLICAREA SEVERĂ A
SANȚIUNILOR. TOTODATĂ
TREBUIE ARĂTATE SOCIETĂȚII ȘI
CONȘTIENȚIZATE ÎN FORMĂ
DE PREMIERE BUNELE PRACTICI
ÎN DOMENIU,
PROFESIONALISMUL, MĂRIND
ASTFEL COEZIUNEA ȘI
RESPONSABILITATEA SOCIALĂ.

**Completarea protecției
monumentelor clasate cu
protejarea locală de consiliul local**

Sprijinirea întregirii listei

Inițierea aplicării sancțiunilor

**Compensări, premiul "bun
gospodar al monumentului"**

6 Monitorizarea eficienței

CLĂDIRILE DE PATRIMONIU POT AVEA FUNCȚIE DE REVITALIZARE SOCIALĂ ȘI GENERATOR DE PROFIT PENTRU PROPRIETARI. O CLĂDIRE DE PATRIMONIU, ÎNAINTE DE TOATE, ESTE O RESURSĂ POTENȚIALĂ DE VENIT. CU TOATE ACESTE DECIZIA DE REINTRODUCERE ÎN CIRCUITUL SOCIO-ECONOMIC APARTINE PROPRIETARULUI.

Dezvoltarea metodologiei unei analize cost-beneficiu aplicabile în domeniul reabilitărilor de monumente

Sursă foto: www.epitettorokseg.ro

7 Învățământ tematic, educare, formarea sistemului de valori

ESTE FOARTE
IMPORTANTĂ PREDAREA CA
MATERIE TEMATICĂ A
ISTORIEI LOCALE ȘI A
CUNOȘTINȚELOR LEGATE DE
PATRIMONIUL LOCAL. ÎN
EDUCARE ARE O
IMPORTANTĂ MARE FORMAREA
SPIRITULUI DE
GOSPODAR, ANGAJAMENTUL
RESPONSABILITĂȚII
CIVICE, LUCRU VALABIL ȘI ÎN
PRIVINȚA
PATRIMONIULUI.

**Concursuri școlare de istorie
locală și de monumente**

**Montarea plăcilor info de
monumente**

**Vizite organizate de monumente
(porți deschise)**

**Introducerea în programul de
învățământ a materiilor cu
conținut de istorie locală și
protejare patrimoniu**

**Mediatizarea reabilitărilor în
presă**

**Îndrumare tip bune practici –
greșeli**

**Pliante, abțibilduri, afișe, jucării și
cărți de colorat pentru copii cu
teme de monumente locale**

Expoziții itinerante

8 **Formarea specialiștilor**

PUNEREA ÎN OPERĂ A MATERIALELOR AUTENTICE TREBUIE FĂCUTĂ DUPĂ TEHNICI TRADIȚIONALE. ACEASTĂ CUNOȘTINȚĂ, CA ȘI MONUMENTUL ÎN SINE TREBUIE PĂSTRATĂ ȘI TRANSMISĂ GENERAȚIILOR CARE URMEAZĂ. FORȚA DE MUNCĂ PERFECȚIONATĂ, FORMATĂ PROFESIONAL ÎȘI GĂSEȘTE LOCUL MAI UȘOR PE PIATA DE MUNCĂ, DEVINE MULT MAI SUSTENABILĂ.

Formarea meșteșugarilor tradiționali de specialitate

Srijinirea formării specialiștilor de reabilitare la cursuri postuniversitare

Perfecționarea cadrelor din oficii

Perfecționarea managerilor de dezvoltare în domeniul monumentelor și eficientizarea acestora

9 Participarea societății

FEEDBACK-UL SOCIETĂȚII ESTE IMPORTANT ÎN PROTECȚIA PATRIMONIULUI. FORMAREA DISCURSULUI SOCIAL, AL ACȚIUNILOR COMUNE (MUNCI OBȘTEȘTI, ETC.) REÎNNOIESC COEZIUNEA SOCIALĂ.

Munci obștești de curățarea zonelor aferente monumentelor

Curățarea și întreținerea monumentelor voluntară în tabere de vară

Programul "protejarea patrimoniului=protecția mediului cultural"

Folosirea locală a timbrului de patrimoniu

Adunări de fonduri, bilete de cărămidă, programul monumentelor adoptate

Strategia de protecția monumentelor istorice din județul Harghita 2013-

2023 poate fi accesată pe pagina web:

analiza.judetulharghita.ro

Consiliul Județean Harghita:

530140, P-ta Libertății nr. 5., Miercurea Ciuc,
Harghita, România

Tel: +40266-207700

Fax: +40266-207703

E-mail: info@judetulharghita.ro

